

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse
ja Kultuuri
Organisatsioon

UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon

UNESCO sündmused

UNESCO peadirektori konsultatsioonikohtumine Euroopa ja Põhja-Ameerika regiooniga

9.-12. septembril toimus Bratislavas UNESCO peadirektori konsultatsioonikohtumine Euroopa ja Põhja-Ameerika regiooniga (liikmesriigid ja nende rahvuskomisjonid).

UNESCO peadirektor on teinud ettepaneku vähendada UNESCO programme viielt kolmele ühendades teaduse programmid. Lähtuvalt peadirektori ettepanekutest arutati kohtumisel UNESCO keskpikka strateegiat (2014-2012) ja programmi ning eelarvet (2014-2017) ning võeti vastu dokument peamiste soovitusetega, mis esitatakse peadirektorile.

Enamus kohalolnutest tervitas peadirektori ettepanekut programmide vähendamise kohta ning leidis, et ümberkorraldusi vajavad ka mitmed muud valdkonnad organisatsioonis.

Euroopa ja Põhja-Ameerika rahvuskomisjonide heade praktikate seast toodi korraldajate poolt esile parimad, mille seas oli ka Eesti oma ühendkoolide võrgustikuga. Avanes hea võimalus meie ühendkoolide võrgustikku töö korraldamist teistele rahvuskomisjonidele tutvustada.

MAB ICC 24. istung

9.-13. juulil peeti Pariisis, UNESCO peakorteris UNESCO MAB ICC (rahvusvaheline koordineerimisnõukogu) 24. istung. Kohal oli 34 MAB ICC liikmesriiki, lisaks paarkümmend vaatlejat. Uueks eesistujaks valiti Dr Boshra Salem, Egiptusest. Büroo liikmed: Austria (kaheks aastaks, annab üle Suurbritanniale), Valgevene, Elevandiluurannik, Mehhiko, Iraan.

Eestist osales istungil meie esindaja ICCs **Toomas Kokovkin**, kes tõdes, et biosfäärialade kontseptsioon jätkab liikumist säästva arengu ja rohemajanduse suunal ja tõi välja järgmised olulisemad punktid:

- 1) Ranniku ja saarte biosfäärialade üleilmse võrgustiku (*World Network of Island and Coastal Biosphere Reserves*) loomine, mille koosolek toimub k.a. septembris Jeju saarel.
- 2) Korea Vabariigi MAB alustab koos UNESCO Sekretariaadiga uut abiprogrammi „Rohemajandus biosfäärialadel“, suunatuna Aafrikale. Teema haakub Eesti biosfäärialade praegu loodava programmiga.
- 3) Otsustati läbi viia Madriidi tegevuskava (MAP) täitmise sisemine hindamine (UNESCO poolt).

- 4) Otsustati alustada konsultatsioone ja töörühmade tööd uue programmi (2014-2021) koostamiseks ja esitada töövariant järgmise aasta MAB ICC istungil.
- 5) Kinnitati 20 uut biosfäärialade. Nüüdseks koosneb võrgustik 598st biosfäärialast kokku 117 riigis. Seitse biosfäärialade kinnitamine lükati tagasi (edas tulevikku) paranduste ja täienduste tegemiseks.
- 6) Järgmise aasta MAB ICC istung toimub mais-juunis. Kui ükski riik ei esita kutset selle korraldamiseks, siis toimub istung UNESCO peakorteris.

Maailmapärandi komitee 36. istung Peterburis

Eesti delegatsioon osales kolmandat korda komitee liikmena UNESCO maailmapärandi komitee istungil, mis toimus 24. 06–06.07 Peterburis. Delegatsiooni juhtideks olid prof **Mart Kalm** ja **Urve Sinijärv**.

Maailmapärandi nimekirja lisandunud 26 uue paiga seas võib esile tõsta pärlipüügiga seotud pärandit Bahreinis, traditsioonilist riisikasvatuse süsteemi Bali saarel, Vaikses ookeanis asuvaid Palau kaljusaari, modernismi ja kolonialismi sümbioosi Maroko pealinnas Rabatis ning uhkete maalingutega talumajasid Roots. Looduspärandi paikadest on tähelepanuväärsemad Sahara kõrbes asuv 18 järvest koosnev põhjaveetoiteline järvestu Tšaadis, Hiina fossiilide leiukoht, kus on esindatud varajase kambriumi elustiku jäänused 530 miljonit aastat tagasi ning Leena jõe sammaskaljud Venemaal.

Hetk Eesti vastuvõtult.

Peagi tuhande paigani jõudva loetelu täiendamine muutunud aasta-aastalt üha keerulisemaks ja ka poliitilisemaks.

Nimekirja juba kantud paikade seireraportid näitavad, et arendus- ja turismisurve on tuntav kõikjal maailmas, olgu siis Panamas või Seville. Ärihuvid, kulla- ja söekavandused ohustavad ühtviisi nii Komí metsi Venemaal, Selousi rahvusparki Tansaania, kunagise Mapungubwe kuningriigi

UNESCO ERK
Pikk 2,
10123 Tallinn
Tel: 6 441431
Fax: 6 313757
unesco@unesco.ee
www.unesco.ee

pärandit Lõuna-Aafrikas kui ka mitmeid teisi. Komitee liikmete seas on eriarvamusi ka töömeetodite ja protseduurireeglite osas, mida on plaanis lähemalt arutada 2.–3. oktoobril Pariisis toimuval nõupidamisel.

Suursaadik Marten Kokk korraldas komitee istungil osalejatele ka vastuvõtu Peterburi Jaani kirikus.

Konverents “Tuleviku heaks õppides”

28.–29. märtsil toimus Lätis UNESCO informatsioonitehnoloogia hariduse instituudi (IITE) ja UNESCO ühendkoolide võrgustiku korraldatud rahvusvaheline konverents “Tuleviku heaks õppides” (*Learning for the Future*) mis oli stardipauguks samanimelisele rahvusvahelise infotehnoloogia- ja haridusprojektile. Eesti ühendkoolide võrgustikku esindas Irina Bahramova Narva Soldino Gümnaasiumist.

ÜRO simulatsioon tõi noored Narva

Narvas toimus 9.-11. märtsini ÜRO simulatsioon, mis andis taaskord UNESCO ühendkoolide noortele võimaluse tulla kokku ning arutleda üleilmsete väljakutsete üle. Sel korral olid arutluse all nii sooline võrdsus kui inimkaubanduse ning migratsiooniga seonduvad probleemid. Nagu ka eelneval aastal, loositi igale osalevale koolile kuni kaks riiki, mille delegaate õpilased etendada said. Rollid varieerusid alates Rwandast kuni Rootsini.

Õhtuste programmide ajal tegeleti lõõgastumisega, kuid ei unustatud ka oma mänguidentiteete – juba traditsiooniks saanud rahvusköövide minibanketile andis sel aastal võrdsi ressursimäng, mis riigid omavahel hüvedega kauplema pani. Rahvusköögi delikatessidest põsed punni mugitud, algas aga tõeline töö maailmaparanduslike “ÜRO resolutsioonide” koostamise näol. Tänu Narva Soldino Gümnaasiumi kohalikele õpilastele oli osalejatel võimalik tutvuda ka piirilinna vaatamisväärsustega – hoolimata tuulisest ja lõrtsisest ilmast oli võõrustavate vabatahtlike giidide külalislahkus südantsoojendav.

ÜRO simulatsiooni aitasid UNESCO ERKil korraldada MTÜ Mondo, Tegusad Eesti Noored (TEN) ning Eesti Välispoliitika Instituut. Suur tänu hea koostöö eest Narva Soldino Gümnaasiumi juhtkonnale, õpetajatele ning õpilastele.

UNESCO ühendkoolide õpilased ÜRO simulatsioonis
(Foto: Martin Meitern)

UNESCO kunstihariduse nädala puhul toimunud kunstikonkurss “Pärand”

Sel aastal esmakordselt tähistatud kunstihariduse nädala tähistamiseks korraldas UNESCO ERK ühendkoolide õpilastele kunstikonkursi, mis paneks noored mõtlema nii kaasaegsele kunstile kui ka konkursi teemale – maailmapärandile. Üheskoos koolinoorte kaasaegse kunsti triennaaliga Eksperimenta! korraldatud kunstikonkurss “Pärand” oli toredaks kogemuseks nii kunstiõpetajatele kui noortele endile.

Konkursi temaatika sai valitud seetõttu, et noortel tekiks maailmapärandiga isiklik suhe ning seeläbi saaksid nad ka osa võtta ülemaailmsetest pidustustest, mida peetakse sel aastal maailmapärandi konventsiooni 40. juubeli puhul. Kunstikonkursile pani punkti õpilaste ja õpetajate elamuspäev Tallinna vanalinnas, kus sai nii Jüri Kuuskemaa juhatusel linna uudistada kui ka päikese käes pikniku pidada.

Kunstikonkursi tulemusel sündinud näitus sai suvel näha nii Tallinna Raekoja platsil asuvas Hopneri majas kui ka Telliskivi loomelinnakus. Hetkel on näitus üleval Lihula Kultuurimajas, kus seda saavad nautida ka rahvusvahelise Matsalu Loodusfilmide Festivali külalised.

Vanalinna Hariduskolleegiumi Jaapani-teemaline töö
näituselt “Pärand”

Noortefoorum "Vesi ja maailmapärand"

30. maist kuni 20. juunini toimus Venemaal, Musta mere ääres noortefoorum "Vesi ja maailmapärand", kuhu tuli kokku pea 100 koolinoort erinevatest riikidest. Eesti noortedelegatsioon koosnes kolme UNESCO ühendkoolide võrgustiku liikmeskooli – Ülenurme Gümnaasiumi, Narva Soldino Gümnaasiumi ning Vanalinna Hariduskolleegeiumi – õpilastest.

< Kooliõpilased esitlesid Alatskivil oma teadustöid

UNESCO ühendkoolide õpilased said taaskord teaduskonverentsil harjutada oma esinemisoskust ning esitleda oma uurimistöid.

Juhan Liivi nimelise Alatskivi Keskkooli võõrustatud üritus tõi kokku noored teadushuvilised, kes tutvustasid oma töid soouuringutes, koduloo-uuringutes, füüsikas, keemias jm valdkondades. Tööd puudutasid nii integratsiooni Eesti ühiskonnas, ratastooliga liikumise võimalusi linnakeskkonnas kui ka C-vitamiini sisalduse määramist.

Tänu huvitavale juhusele oli õpilastel võimalik osa saada ka kummituslikust jalutuskäigust Alatskivi lossis ning sealsamas mõnusast küünlavalgel peetud õhtusöögist – justkui tellimuse peale toimus lossis pärast viimast ettekannet elektrikatkestus, mis õhtule omajagu maagiit juurde andis.

UNESCO ERK on väga tänulik Alatskivi Keskkoolile ning Alatskivi lossile, kes teaduskonverentsi õpilastele meeldejäädavaks tegid. Samuti ka Eesti Välispoliitika Instituudile, tänu kellele üritus teoks sai.

Teaduskonverentsi osavõtjad matkivad Alatskivi lossi esisel Rodini "Mõtletjat".

Läänemere projekti rahvusvaheline koordineerimine jõudis Eestisse

Augusti lõpul Lätis Valmieras toimunud keskkonnahariduse konverents "Kohalikud ressursid ja jätkusuutlik areng" kulmineerus tseremooniaga, mil Läänemere projekti (BSP) rahvusvaheline juhtimine anti Läti partneritelt üle Eestile. Projekti üldkoordinaator on nüüdsest **Kersti Sögel** Tartu keskkonnahariduse

keskusest. BSP rahvusvaheline koordinatsioon anti Eestile üle kolmeks aastaks.

Hetkel on projekti kaasatud ligi 200 kooli kõikidest Läänemere-äärsetest riikidest. Projekt pakub osalemisvõimalust nii loodusainete-, ajaloo-, keele- kui kunstiopetajatele. Läänemere projekt on kõige vanem UNESCO ühendkoolide projekt ja see on toimunud juba üle 20 aasta. BSP Eestis toimuvaid tegevusi toetavad Keskkonnainvesteeringute Keskus ning Haridus- ja Teadusministeerium.

Läänemere projekti üldkoordinaator Kersti Sögel Valmieras toimunud konverentsil.

Ühendkoolide võrgustiku õpetajad arutasid tulevikuplaane

29. augustil kohtusid UNESCO ühendkoolide võrgustiku õpetajad MTÜ Mondo ruumides toimunud seminaril, mille peateemaks oli võrgustiku tegevus algaval kooliaastal. Seoses jaanuaris algava kultuuripärandi aastaga otsustati julgustada õpilasi kirjutama uurimistöid **vaimse kultuuripärandi** teemadel ning neid seejärel 2013. aastal toimuval teaduskonverentsil esitada. Et õpilastega vaimsest kultuuripärandist julgem rääkida oleks, tegid õpetajad Rahvakultuuri keskuse vaimse pärandi spetsialisti Jane Kalajärve juhatusel läbi ka selleteemalise õpituba. Seminaril toimunud teine õpituba rääkis ÜRO simulatsioonist ning selle eestvedajaks ning tagantütsitajaks oli Uku Talmar, kes simulatsiooni vormilise poole eest on juba kaks aastat vastutanud.

Konverents „Meie vanalinn, meie maailmapärand“

2012. aastal tähistatakse maailmapärandi konventsiooni 40. juubelit, mis keskendub maailmapärandile ja kohalikele kogukondadele. Just seetõttu oli ka traditsioonilise vanalinna päevade konverentsi tähelepanu keskmes sedapuhku Tallinna vanalinn kui maailmapärandi paik ja inimeste side sellega.

Kalender

26.-28.09.2012

Konverents "Maailma mälu digitaalsel ajastul" Vancouveris

02.-03.10.2012

Arutelu Maailmapärandi Konventsiooni tulevikust UNESCO peakorteris

03.-18.10.2012

Täitevkoogu istung

22.-23.10.2012

Vaimse pärandi konventsiooni töörühm koguneb UNESCO peakorteris

15.11.2012

UNESCO filosoofiapäeva tähistamine

03.-07.12.2012

Vaimse kultuuripärandi komitee VII istung

29. mail peetud konverentsil räägiti lähemalt sellest, mis on maailmapärand ja mis teeb Tallinna vanalinna laias ilmas eriliseks. Samuti oli kõne all inimeste side vanalinnaga ja võimalused mõnusa elukeskkonna ja linnaruumi kujundamiseks.

Ettekandeid pidasid maailmapärandi komitee Eesti delegatsiooni esindajad Mart Kalm ja Riin Alatalu, Kersti Nigesen VHK-st ja Ville Jehe Vanalinna seltsist. Konverentsi vestlusringi juhtis Madle Lippus. Ürituse korraldasid Tallinna kesklinna valitsus ja UNESCO ERK.

*15.11.2012 toimub rahvusvahelise UNESCO filosoofiapäeva tähistamine
(Foto: UNESCO/ Michel Ravassard)*

UNESCO maailmapärandi komitee simulatsioon Kaasanis

1.–10. juulil toimus Venemaal Tatarstani Vabariigi pealinnas Kaasanis UNESCO maailmapärandi komitee simulatsioon. Komitee 21 liikmesriigist oli simulatsioonil esindatud 17: Colombia, Eesti, Etioopia, Jaapan, Kambodža, Lõuna-Aafrika Vabariik, Malaisia, Mali, Mehhiko, Prantsusmaa, Qatar, Saksamaa, Senegal, Serbia, Šveits, Tai ning Venemaa. Osalejatel paluti eelnevalt ette valmistada kaks ettekannet pärandipaikade kohta, mis vääriskid maailmapärandi nimekirja kandmist. Ettekannetele lisaks sisaldas osalejate päevaplaan ka mitmeid ekskursioone ning kohalike vaatamisväärsuste külastamist. Eestit esindasid üritusel Örne Reinup ja Kaarel Truu.

Örne Reinupi sõnul üllatas Kaasan noori osalejaid muinsuskaitse ja päevapoliitika piiride puudumisega. Üks näide ajaloo kujundamisest vastavalt poliitikale on iidse Bolgari linna ning Svijazhki kloostrite kompleksi ülesehitus. Vene noored tutvustasid neid paiku noorte komiteele Kaasanis ning need tulevad järgmisel aastal arutusele ka UNESCO maailmapärandi komitee istungil. Ekskursioonid Bolgari ja Svijazhki tekitasid aga mitmeid küsimusi nii noorte kui ka selleks kohale lennanud nõu päris komitee liikmete hulgas, kellele ei jäänud märkamata laialdased ülesehitustööd, mis eirasid kõiki kaasaegseid konserveerimise ning ka restaureerimise põhimõtteid.

Kuigi noorte komiteelt nõuti ka lõppdokumenti, mis võtaks kokku nende elamused Kaasanis ning esitaks positiivse toetusavalduse kõigele nähtule, ei olnud mitmete riikide, sh Eesti esindajad nõus kaasa mängima juhitud "demokraatias". Suurele osale noorte komitees osalejatest valmistas muret maailmapärandi nimekirja politiseerumine ning seda sooviti ka lõppdokumendis väljendada. Võttes arvesse Tatarstani pärandi politiseeritud konteksti, võitlesid Venemaa esindajad ägedalt poliitika mainimise vastu. Kuna pärandi politiseerumine tekitas väga tuliseid vaidlusi, andis maailmapärandi komitee simulatsioon noortele väga huvitava võimaluse läbi mängida konflikte, mis tekivad erinevate arusaamade ning maailmavaadete kokkupuutel.